

Kun tutkijat äityvät kirjoittamaan runoja: pyhiinvaellus- konferenssi Pilgrimage to the Heart of the Sacred Oxfordissa, Englannissa

Mari-Johanna Rahkala-Simberg
Helsingin yliopisto

...Frozen in front of the Virgin's reflection. Refraction. Contraction.
Or perhaps our pilgrimage is on behalf of others.
A collective, temporary *communitas*, a body, bawdy bulwark against self-creation,
existential migration, visionary supernaturalism,
Deconnection, sublimation, disorientation, separation, forced Catholicism, revivalism,
Seeking enlightenment that is practiced and yet accidental.
Feeling the earth swell. Striding forward toward the places of our resurrection...

Uskonnotutkijat osallistuvat monesti teemoiltaan hyvin laajoihin konferensseihin. Tällöin voi helposti käydä niin, että osanottajien kanssa käydyt keskustelut jäävät suhteellisen pintapuoliksi, ja omaa tutkimusta tulee esitelleeksi hyvin ulkokohtaisesti, vaikka vastassa onkin niin sanotusti oman alan ammattilaisia (ks. myös Uskonnotutkijan konferenssiraportit 1/2013 ja 2/2013). Tästä syystä pyhiinvaellustutkijalle oli täysosuma päästä osallistumaan pyhiinvaellusta käsitelleeseen konferenssiin.

Pyhiinvaellustutkimuksen perusteoriat olivat tuttuja kaikille konferenssin osallistujille, monet osallistujista olivat tehneet kenttätöitä samankaltaisissa olosuhteissa, ja useimmat olivat jopa intohimoisia kävelijöitä. Siten kollegojen välisissä keskusteluissa päästiin heti asiaan. Oli vapauttavaa ja lähestulkoon terapeuttista keskustella toisten samaa asiaa vuosia tutkineiden ihmisten kanssa. Esimerkkinä konferenssin hyvästä tunnelmasta toiminee myös yllä oleva ote professori Matthew Andersonin (Concordia University, Montreal, Kanada) runomuotoon tehdystä tiivistyksestä konferenssin esitelmistä.

Konferenssin pitopaikkana toimi Mansfield College Oxfordissa.

Oxfordissa, Mansfield Collegessa 3.–5.6.2015 järjestetty pyhiinvaelluskonferenssi *Pilgrimage to the Heart of the Sacred* keräsi yhteen 31 pyhiinvaellustutkijaa eri puolilta maailmaa. Konferenssi oli sikäli pienimuotoinen, että kaikki osallistujat pitivät konferenssissa esitelmän. Esitelmissä käsiteltiin pyhiinvaellusta eri uskonnollisissa traditioissa ja myös vertauskuvallisemmin ymmärrettynä siirtymäriittinä tai henkilökohtaisena muutosprosessina. Esitelmissä pohdittiin pyhiinvaellusta muun muassa

taloudellisista, sosiaalisista, kansallisista ja historiallisista näkökulmista.

Oxfordin konferenssi ei ollut aivan perinteinen yliopiston järjestämä tapahtuma vaan sen järjesti Inter-Disciplinary.Net –niminen tutkijaverkosto. Tämä Oxfordin yliopistossa 1990-luvulla perustettu organisaatio on kansainvälinen konferenssien, julkaisujen ja akateemisten tapaamisten järjestämiseen erikoistunut voittoa tavoittelematon verkosto. Nimensä mukaisesti verkosto pyrkii luomaan tutkijoiden välille mahdollisuuden tieteidenväliseen keskusteluun ja ajatusten vaihtoon. Kokemukseni mukaan järjestäjätaholla ei lopulta ollut suurtakaan merkitystä ajatellen konferenssin sisältöä, esitelmien tasoa tai muita konferenssin järjestelyihin liittyneitä seikkoja. Kaikki toimi kuten pitikin. Tosin konferenssimaksu oli tavanomaista ehkä vähän korkeampi, koska maksulla kustannetaan konferenssijulkaisut kokonaisuudessaan.

Pienenä erikoisuutena, mutta mahdollisesti suosiotaan lisäävänä trendinä mainittakoon, että konferenssin järjestäjä oli erikseen kieltänyt PowerPoint-esitysten pitämisen konferenssissa. Tämä päätös oli hyvä ja vapautti kuulijat keskittymään esitelmien pääsisältöön kahden informaatiolähteen samanaikaisen seuraamisen sijaan. Järjestäjän filosofiaan kuuluu myös konferenssivieraiden tasa-arvoinen kohtelu, josta syystä konferenssimateriaaleissa ei mainittu osallistujien titteleitä tai asemaa vaan niissä ilmoitettiin ainoastaan osallistujan kotiyliopisto. Tämäkin käytäntö oli mielestäni toimiva, ja vahvisti kokemusta konferenssista tapahtumana, jossa ollaan kiinnostuksesta tiettyyn aiheeseen.

Monissa konferenssiesitelmissä tuotiin esille pyhiinvaelluksen yhteiskunnallisia ja sosiaalisia puolia ja vaikutuksia. George Greenia (College of William and Mary, Virginia, USA) käsittelee esitelmässään Espanjan kuningashuoneen suhdetta Santiago de Compostelan pyhiinvaellukseen. Greenian mukaan kuningashuone tarvitsee pyhiinvaellusta paitsi sen tuoman taloudellisen hyödyn vuoksi, myös liimaamaan espanjalaisen identiteetin palasia yhteen. Santiago de Compostelan pyhiinvaellusreitti on merkittävä espanjalaisen kulttuurin symboli, joka vahtii ja vahvistaa kulttuurista ja taloudellista pääomaa.

Muutamissa muissakin esitelmissä käsiteltiin Santiago de Compostelan pyhiinvaellusta kiinnostavista näkökulmista. Nanna Natalia Karpinska Dam Jorgensen (Volda University College,

Norja) käsitteli esitelmässään pyhiinvaelluksen muutosta hengellisestä pelastusmatkasta sekulaariksi terapiamuodoksi. Jorgensenin mukaan *caminoa* voidaan pitää voimaantumisen ja hyvinvoinnin lähteenä, missä nimenomaan kävely on keskeistä. Megan Havard (Augustana College, Illinois, USA) puolestaan pohti esitelmässään Santiago de Compostelan pyhiinvaellukselle osallistuvien motiiveja. Hän lähestyi aihetta konkreettisesti tutkittuaan vaellukselle osallistuneiden tapaa varustautua matkalle. Joillekin pyhiinvaellus on suoranaista välineurheilua, toiset taas ottavat mukaan vain välttämättömän.

Konferenssiesitelmien joukossa oli ilahduttavia hieman soveltavampiakin puheenvuoroja, joissa pohdittiin esimerkiksi monikulttuuristen pyhiinvaelluskohteiden merkitystä rauhanrakentamisen välineinä. Toisissa esitelmissä taas kerrottiin pyhiinvaelluksista, jotka sijoittuvat erilaisten alkuperäiskansojen maa-alueille, ja siitä mitä näistä kokemuksista on opittu, ja miten tällaisia pyhiinvaelluksia voitaisiin edelleen kehittää. Soveltaviin esitelmiin kuului myös pappi Daniel Simonsin puheenvuoro St. Paulin kappelin pyhiinvaelluksesta New Yorkissa. Kappelista on muodostunut suosittu pyhiinvaelluskohde syyskuun 11. päivän (2001) terroritekojen jälkeen.

Konferenssissa paitsi kirjoitettiin runoja, myös esitelmöitiin tutkimuksista joiden pääosassa olivat pyhiinvaelluskertomukset tai –runot. Intian keskiosassa sijaitsevan Ujjainin kaupungin pyhiinvaelluksen historiaa esitteli Mark Holum (Yale University, Connecticut, USA). Holum kertoi miten antiikin aikaan loisteli, runoista ja kertomuksista kuuluisa kaupunki tuhottiin 1234 sultaani Iltutmishin toimesta ja miten se rakennettiin uudelleen 1736, jolloin kaupungista tuli merkittävä shaivistinen pyhiinvaelluskohde. Holumin tutkimus on tekstitutkimusta ja sen pääaineistona ovat keskiaikaiset Ujjainin kaupungin historiasta kertovat dokumentit.

Ping Wang (University of New South Wales, Australia) puolestaan kertoi buddhalaisen kirjailijan Xie Lingyunin (385–433) matkakertomuksista ja runoista, joissa hän kirjoittaa muun muassa kohtaamisistaan buddhalaisen mestarin kanssa ja esittelee buddhalaisuuden teorioita laajemminkin. Wangin esitelmä valotti hienosti buddhalaisuuden historiaa Kiinassa pyhiinvaelluksen kautta.

Monissa esitelmissä pyhiinvaellusta lähestyttiin vertauskuvallisemmin ja venytettiin pyhiinvaellustermin perinteisiä rajoja. Patricia Sayren (Saint Mary's College, Indiana, USA) esitelmä käsitteli Ludwig Wittgensteinin haudalle suuntautuvan matkailun määrittelemistä ja sen asetumista jonnekin pyhiinvaelluksen ja turismin välimaastoon. Sayren ehdotuksen mukaan nimenomaan Wittgensteinin haudan tapauksessa pyhiinvaellus sinne voitaisiin määritellä filosofiseksi pyhiinvaellukseksi, joka tähtää ihmisyyden vahvistamiseen tai kuten Wittgenstein asian sanoi, "Let us be Human."

Oma esitelmäni keskittyi talouslaman vaikutuksiin kreikkalaisen Neitsyt Marian Kuolonuneen nukkumisen luostarin pyhiinvaelluksessa. Kerroin konferenssivieraille muun muassa tavoista, joilla luostari auttaa talouslaman kourissa olevia kreikkalaisia ja siitä millaiseen suuntaan

talouskriisi on muuttanut luostarin arkipäivää. Puhuin myös talouskriisin positiivisesta vaikutuksesta luostarin julkisuuskuvaan. Esitelmäni otettiin vastaan kiinnostuksella, ja kommenttien joukossa esitettiin mielenkiintoinen vertaus kreikkalaisen pyhiinvaeltajan mikro- ja makrotasojen ekonomiasta: yhdessä päässä on kreikan talous (ekonomia) ja toisessa pyhiinvaeltajan henkilökohtainen pelastusekonomia. Päätin hyödyntää tämän vertauksen konferenssijulkaisussa keväällä ilmestyvässä artikkelissani.

Konferenssi oli inspiroiva ja onnistunut. Järjestäjien päätös ottaa perinteisten akateemisten esitelmien rinnalle myös soveltavampia ja ruohonjuuritason pyhiinvaelluksesta kertovia esitelmiä oli hyvä. Tällainen käytäntö on omiaan avaamaan monimuotoista keskustelua osallistujien välille.